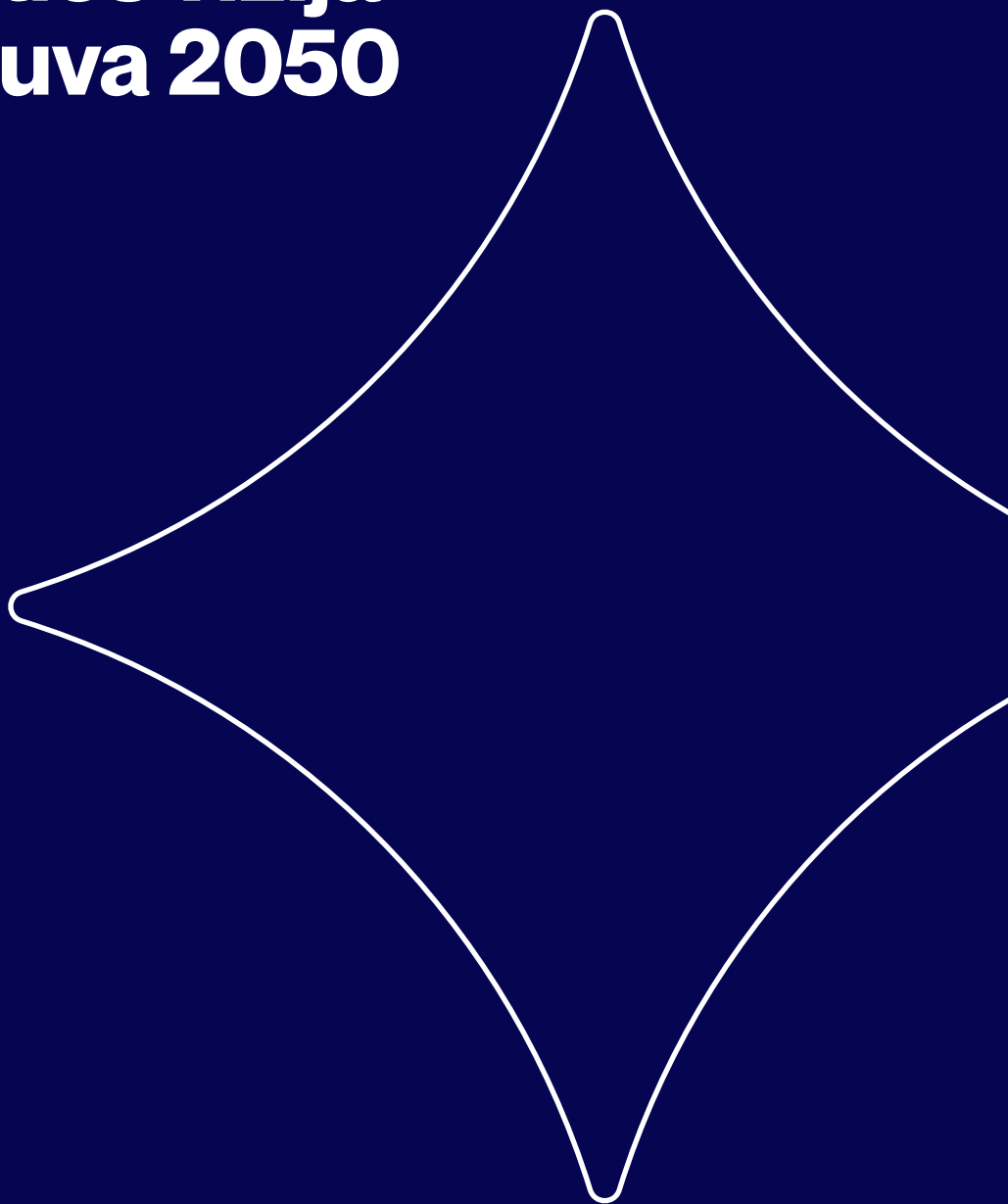
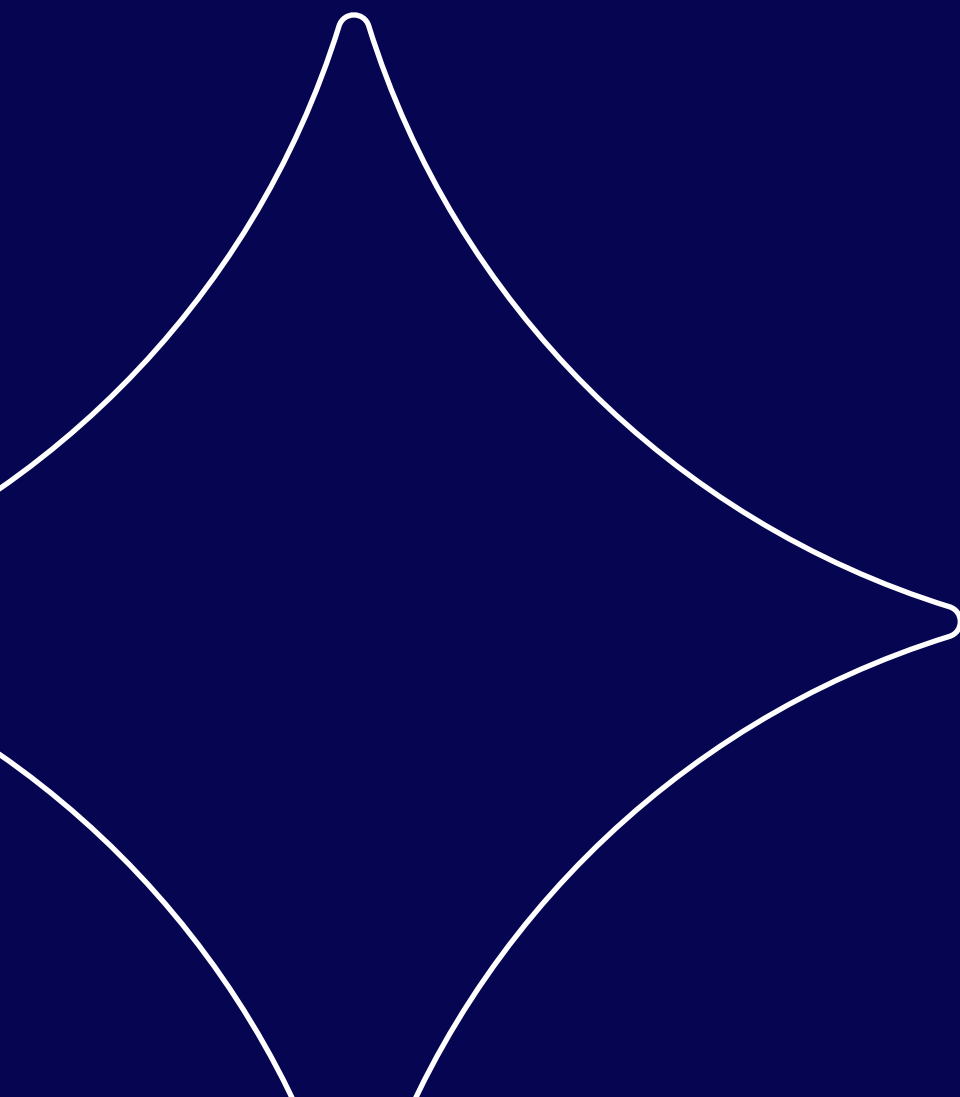
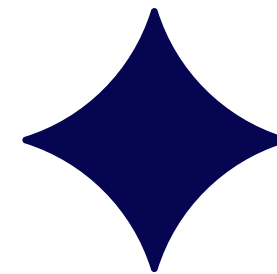

Valstybės ateities vizija Lietuva 2050

Kelrodė Lietuva: valstybė, kurioje noriu gyventi ir kurti.
Valstybė, kurią noriu saugoti

Valstybės ateities vizija Lietuva 2050

UNIVERSITY OF ALABAMA
BIRMINGHAM

Turinys

Ižanginis žodis	10
Kelias į 2050-uosius.	12
Globalūs pokyčiai ir iššūkiai Lietuvai	
Valstybės ateities vizija	24
Kultūra – šios vizijos pagrindas	31
Pamatiniai principai	35
Strateginės ambicijos ir žingsniai į ateitį	40
Vizijos įgyvendinimas	86
Vizijos kūrėjai	94

Įžanginis žodis

Lietuvos valstybės ateities vizija „Lietuva 2050“ yra vienas svarbiausių valstybės dokumentų. Vizija skirta valstybės raidos kontūrams apmąstyti ir nubrėžti, kad parodytume, ko tikimės iš ateities ir kokią ateitį savo valstybėje norime kurti. Šiandienos pasaulis kupinas iššūkių, tačiau dosnus ir naujų galimybių. Lietuvos ateities vizija mus nukelia į 2050-uosius. Ji ragina būti savo ateities kūrėjais – moko ir svajoti, ir sąmoningai planuoti ateitį, išnaudoti besiveriančias galimybes. Praėjusio amžiaus pabaigoje turėjome aiškia valstybės kryptį – norėjome sugrįžti į Vakarų valstybių šeimą, kryptingai puoselėjome demokratines vertybes ir institucijas, įstojome į Europos Sąjungą ir NATO. Tikslingas darbas tapo Lietuvos proveržio ir šiandienos gerovės atspirties tašku. Visgi ateities kontekstas kinta ir verčia mus iš naujo permąstyti – kur link judame toliau? Ką mums, kaip valstybei, reiškia pažanga? Kokios pagrindinės idėjos mus vienija ateičiai? Kaip panaudosime technologijų pažangą, klimato kaitos iššūkius, demografinius svyravimus bei geopolitinius poslinkius? Privalome sau atvirai atsakyti į šiuos klausimus ir greitai reaguoti į globalius pokyčius – šie jau dabar kuria ateities pasaulį ir Lietuvą jame.

Nepamirškime – pokyčių metas atveria erdvę naujoms galimybėms, pažadina vaizduotę ir moko susitarti bei susitelkti. 2050-aisiais skaičiuosime beveik aštuonis Lietuvos valstybės istorijos šimtmečius. Karaliaus Mindaugo karūnavimo sukaktis primins, kaip Viduramžių Europoje prasidėjo Lietuvos nepriklausomybės kelias, kurio tradiciją ryžtingai sergime iki šiol. Užnugaryje palikome milžiniškus istorinius išbandymus – juos kas kart įveikėme vieningi ir susitelkę, nekart nustebinome ir įkvėpėme pasaulį. Ar mums pavyks išvien laisvai žengti ir į ateities Lietuvos laimėjimus? Kaip išlikti kelrode žvaigžde sau ir kitiems?

Kelias į 2050-uosius. Globalūs pokyčiai ir iššūkiai Lietuvai

Dabartyje slypi daugybė ateities galimybių. Aiškesnį jų paveikslą formuoja esama valstybės vidaus situacija ir globalūs pokyčiai. Į kokias svarbiausias tendencijas Lietuva turi atsižvelgti jau šiandien, kad šalies institucijos ir visuomenė būtų pasirengusios sklandžiai keliauti į 2050-uosius?

Didėjantis demografinis disbalansas

Pasaulio populiacijos svyravimas.

Prognozuojama, kad iki 2050 m. pasaulio populiacija nuo 8 mlrd. išaugs iki 9,8 mlrd. Du trečdaliai šio spartaus augimo vyks Afrikos žemyne, o, pvz., Kinijos populiacija sparčiai trauksis.

Lietuvos populiacijos pokyčiai.

Lietuvai, kaip ir kitoms Vidurio ir Rytų Europos regiono šalims, prognozuojamas gyventojų skaičiaus mažėjimas. Spėjama, kad 2050 m. Lietuvos gyventojų skaičius sieks 2,20 mln.

Vyresniųjų užimtumo skatinimas.

Visuomenė sens, augs poreikis didinti šalies vyresniųjų aktyvumą, užimtumą, mokymąsi visą gyvenimą. Tai atvers naujų galimybių sveikatos priežiūros, darbo rinkos, švietimo sistemos pokyčiams.

Iššūkiai valstybei.

Demografinės tendencijos formuos inovatyvius Lietuvos ekonomikos ir viešojo sektoriaus bei sveikatos apsaugos sistemos plėtros sprendimus.

Naujas požiūris į emigraciją.

Emigracijos ir pabėgėlių bei imigrantų srautai skatins formuoti ilgalaikę ir tvarią migracijos politiką.

Klimato kaita ir planetos ekosistemų krizė

Kylanti temperatūra.

Numatoma, kad vidutinė oro temperatūra pasaulyje 2050 m. bus apie 2–2.5 °C aukštesnė, palyginti su XIX a. viduriu.

Iššūkiai gamtai.

Pasaulyje kasmet regėsime vis daugiau ekstremalių gamtos reiškinių, daugės nykstančių rūšių.

Ekonomikos sulėtėjimas.

Dėl klimato kaitos pasaulio ekonomika augs lėčiau, didės nelygybė, sumažės aprūpinimas maistu, daugės priverstinės migracijos.

Iššūkis Lietuvos ūkio sektoriui.

Klimato kaita ir aplinkos tarša gali neigiamai paveikti Lietuvos vidaus vandens telkinių ir dirvožemio būklę, šalyje auginamo maisto kokybę, pajūrio ekosistemas. Visgi šiltesnis klimatas ir ankstyvas pavasaris gali padidinti šalies rekreacinį potencialą, išplėsti žemės ūkio darbų kalendorių, vandens strateginė reikšmė augs.

Humanitarinės krizės.

Dėl ekstremalių gamtos reiškinių, gamtos ekosistemų iššūkių, maisto ir vandens trūkumo gali kilti plataus masto humanitarinių krizių ir regioninių konfliktų Pietuose.

Klimato migracija.

Iki 2050 m. dėl klimato kaitos daugiau nei 3 % pasaulio gyventojų gali būti priversti palikti savo namus.

Žaliojo kurso svarba.

Klimato kaitos tendencijos skatina Vakarų valstybes siekti ekonominės „žaliojo perėjimo“ transformacijos ir klimato neutralumo iki 2050 m. Turėsime pertvarkyti energetikos, pramonės, transporto, statybų, atliekų tvarkymo bei žemės ir miškų ūkio sektorius, keisti vartotojišką visuomenės požiūrį, ugdyti atsakomybę ir jautrumą gamtai.

Spartėjanti technologinė raida

Nauja gyvenimo tvarka.

Spartėjanti lūžio technologijų – dirbtinio intelekto ar kvantinės kompiuterijos – raida formuos naują žmonių gyvenimo būdą. Keisis tarpusavio santykiai, verslo, valdymo, nacionalinio saugumo suvokimas.

Naujas galios pobūdis.

Ateityje vis daugiau politinės ir ekonominės įtakos turės technologijų kūrėjai ir valdytojai – privačios kompanijos ir valstybės, panaudojusios lūžio technologijų potencialą. Svarbu jau šiandien plėtoti Lietuvos mokslo, technologijų ir inovacijų ekosistemą.

Švietimo proveržis ir iššūkiai.

Rasis nauji mokymosi būdai ir metodai.

Pokyčiai medicinos srityje.

Technologijų raida atvers galimybę pritaikyti personalizuotą gydymą ir vaistus, reikalingus sudėtingoms ligoms gydyti.

Kūrybinio ir kultūros sektoriaus prieinamumas.

Skaitmenizacija formuos naujas humanitarinių mokslų, kūrybinio sektoriaus ir meno lauko galimybes.

Ekonomikos raida.

Automatizacijos procesai gali reikšmingai padidinti verslo produktyvumą. Tačiau kartu reikės spręsti pokyčius darbo rinkoje.

Veiksmingi politiniai procesai.

Technologijos leis teikti patogesnes viešąsias paslaugas ir greičiau priimti sprendimus.

Geopolitiniai poslinkiai

Galių pokytis.

Ateityje Vakarų valstybės sudarys vis mažesnę pasaulio ekonomikos ir populiacijos dalį. Tarptautinės politikos gravitacijos centras pamažu slinksis į Rytus ir Pietus. Kai kurios Rytų valstybės jau šiandien ginčija tarptautinio bendradarbiavimo taisykles. Skirtingai jas suvokia ir Vakarų bendruomenė. Mažėjanti Vakarų demokratijų galia ir idėjinės skirtys – itin rimtas iššūkis Lietuvai.

Euroatlantinės galios palaikymas.

Siekis tapti aktyvia Vakarų politinės bendruomenės nare formavo Lietuvos užsienio ir saugumo politikos orientaciją nuo pat nepriklausomybės atkūrimo. Ateityje Lietuvai bus ypač svarbu išlaikyti šią teisės, bendradarbiavimo ir demokratijos principais grįstą tarptautinės politikos kryptį, aktyviai ją stiprinti bendradarbiaujant su Europos ir JAV partneriais.

Transatlantinės vienybės pokyčiai.

Transatlantinę vienybę palaikys bendri konkurentai, visų pirma, Kinija, ir glaudūs JAV ir Europos Sąjungos ekonominiai, moksliniai, kultūriniai, instituciniai ryšiai. Visgi ateityje keisis JAV užsienio prioritetai, mažės karinis buvimas Europoje. Europa turės reikšmingai didinti savo gynybinius pajėgumus, greičiau priimti sprendimus.

Rusijos grėsmė.

Transatlantinė vienybė Lietuvai bus ypač svarbi dėl ilgalaikės Rusijos grėsmės Baltijos regiono ir visos Europos saugumui. Rusijos karas Ukrainoje jau dabar keičia Europos saugumo architektūrą, o iki 2050 m. į rytus nuo Lietuvos gali rasti dar daugiau nestabilumo.

Ateities saugumo architektūros iššūkiai.

Ateities saugumo sampratą keis robotikos, dirbtinio intelekto, gyvybės mokslų ir kosmoso technologijų atveriamos galimybės bei iššūkiai. Lietuvai bus svarbu kartu su partneriais tikslingai rūpintis savo atsparumu ir formuoti ateities saugumo architektūrą.

Demokratijų nuosmukis

Nusivylimas demokratija.

Nuo 2001 metų mažėja demokratinėmis laikomų valstybių skaičius – dabar jau daugiau nei pusė pasaulio gyventojų gyvena autokratinio valdymo sąlygomis. Gyventojai, ypač jaunimas, vis dažniau nusivilia demokratijos veikimu ir efektyvumu.

Demokratija Lietuvoje.

Pusė Lietuvos gyventojų, ypač jaunimas, teigiamai vertina demokratijos veikimą. Nepasitenkinimas siejamas su nepasitikėjimu valdžios institucijomis, praktiniu demokratijos veikimu, visuomenės poreikių atliepimu.

Demokratijos imitavimas.

Į nuosmukį linkusios silpnos demokratijos: nors jose veikia demokratijoms būdingos institucijos ir procesai, tačiau pilietinė visuomenė silpna, stinga stiprių ir atsakingų politinių partijų, paminama teisės viršenybė.

Iššūkiai tradicinei žiniasklaidai.

Tradicinė žiniasklaida praranda savo svorį. Stiprėja skaitmeninių, kartais poliarizuojančių, platformų įtaka. Kasdieniame gyvenime žmonėms sunku atskirti tiesą nuo netiesos.

Didėjantis saugumo poreikis.

Viena kitą sekančių krizių (klimato, pandemijos, ekonomikos, energetikos) ir didėjančio neapibrėžtumo akivaizdoje auga lūkesčiai valdžiai, kaip saugumo ir stabilumo garantui.

Įvairėjanti nelygybė.

Visuomenėje nemažės ar netgi didės teritorinė, lyčių, švietimo, darbo rinkos ir sveikatos apsaugos nelygybė. Pasaulyje ryškės pajamų ir turto pasiskirstymo netolygumai. Socialines žirkles vis dar formuoja asmens lytis, amžius, etninė tapatybė, socialinė padėtis, gyvenamoji vieta ir kitos aplinkybės.

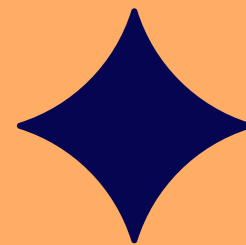
Pasauliniai pokyčiai – svarbus ateities Lietuvos sėkmės dėmuo. Išvardytos tendencijos formuos šalies socialinį, ekonominį ir politinį gyvenimą, saugumo poreikį, kultūrinę tapatybę. Greitai reaguoti į pokyčius ir jų teikiamas galimybes galėsime tik tada, kai strategiškai ir efektyviai bendradarbiausime – pačioje valstybėje ir su tarptautiniais partneriais. Lietuvos dydis, sutarimas dėl esminių valstybės politikos orientyrų – suverenumo, demokratiškos vertybių ir euroatlantinės integracijos – ir visuomenės susitelkimas krizių akivaizdoje – įrodymas, kad esame pajėgūs tai padaryti. Tačiau, keliaujant į ateitį, svarbi ne tik greita reakcija, bet ir ilgalaikė, bendram darbui įkvepianti valstybės raidos vizija.

**Kelrodė Lietuva:
valstybė, kurioje noriu gyventi ir kurti.
Valstybė, kurią noriu saugoti.**

Demokratinės kultūros ir valdysenos kryptis	Švietimo, sveikatos ir socialinės politikos kryptis	Ekonominio proveržio kryptis	Tarptautinės politikos ir saugumo kryptis	Gyvenimo aplinkos kryptis
Piliečių kuriama demokratija: patikima, atvira, telkianti	Ateičiai pasirengęs, atsparus ir laisvas žmogus, gyvenantis bendruomenėje, kuriai rūpi	Lietuvos verslas, mokslas, menas tvariai kuria aukštą vertę pasauliui	Atspari valstybė, konstruktyvi ir įtakinga globalios politikos veikėja	Sujungta šalis, darni ir subalansuota plėtra
Pamatinis principas: technologijų ir inovacijų plėtra ir taikymas				
Pamatinis principas: gamtinės aplinkos tausojimas				
Kultūra - mūsų tapatybės pagrindas				

Valstybės ateities vizija

Kelrodė Lietuva: valstybė, kurioje
noriu gyventi ir kurti.
Valstybė, kurią noriu saugoti

Ateities Lietuva – kelrodė žvaigždė pasauliui ir kiekvienam, kuris čia gyvena bei atvyksta. Mokame įkvėpti ir nustebinti kitus laiką lenkiančiomis idėjomis, semiamės stiprybės iš istorinės atminties, juntame prasmę bei pagarbą bendrybei ir puoselėjame aplinką. Lietuva jau šiandien yra brandi Vakarų demokratinės bendruomenės narė – čia daug išsilavinusių ir kūrybingų žmonių, vis geriau suprantama strateginė kultūros svarba valstybei. Tad susitelkę ir atviri galime įveikti iššūkius ir sėkmingai žengti 2050-ųjų Lietuvos vizijos link.

Pakeliui į ateities Lietuvą turime ryžtingai pasitelkti savo žmones, kultūrą ir vertybes.

Lietuva pirmiausia yra jos žmonės – ir čia šiandien esantys, ir jau išėję, ir ateinantys, ir svetur gyvenantys. Tad valstybės pažangą ateityje lems tai, kaip šie žmonės jaučiasi čia gyvendami. Turime stengtis, kad galimybė kurti ir gyventi Lietuvoje taptų džiugiu vadinu apsisprendimu.

Bendruomeniškumas, tapatybės išsaugojimas, laisvė ir lygybė, pagarba žmogaus orumui ir teisingumas – pagrindinės vertybės, kuriomis vadovausimės konstruodami savo ateitį:

Vertiname ir ugdome abipusį pasitikėjimą, rūpestį žmogumi ir valstybe ir atsakomybę už tai.

Buriamės į atviras bendruomenes ir norime šalia savęs matyti bendrapilietį, įsipareigojusį mūsų valstybei, savo bendruomenei ir mus vienijančioms vertybėms. Norime kartu kurti ir saugoti 2050-ųjų Lietuvą.

Vertiname visapusį išsilavinimą.

Kelią į gerą ir prasmingą ateitį grindžiame mokymusi visą gyvenimą. Bendruomenė, šeima ir valstybė užtikrina palankias sąlygas ir motyvuoja imtis atsakomybės, nuolat lavintis. 2050-ųjų Lietuvoje esame laisvi rinktis gyvenimo kelią ir atsparūs šią laisvę augindami.

Puoselėjame savo tapatybę.

Vienas svarbiausių lietuviškosios tapatybės elementų greta daugiakultūriškumo, kalbos, bendros kultūros ir istorijos – ryšys su gamta. Norime atkurti šį ryšį ir nenuniokotą gamtą išsaugoti ateičiai. 2050-ųjų Lietuvoje rasta pusiausvyra tarp naujausių technologijų ir laukinės gamtos išsaugojimo.

Igyvendinusi šią valstybės ateities viziją, 2050-ųjų Lietuva yra atspari ir klestinti valstybė.

Jos žmonės vertina daugiakultūriškumą, pilietiškumą, pasitikėjimą ir mėgaujasi geru bei prasmingu gyvenimu. Puoselėjame demokratiją ir atvirą visuomenės bei valdžios dialogą – kuriame kiekvienam patogią valstybę. Ugdome laisvus, atsparius ir kūrybiškus žmones bei siūlome inovacijas Lietuvai ir pasauliui. Esame drąsūs ir įtakingi – mūsų balsas aiškiai girdimas tarptautinėje arenoje, o globalius iššūkius paverčiame galimybėmis. Tikrove ši vizija gali tapti tik mums radus vidinių jėgų išgirsti vienas kitą, atpažinti bendras politines idėjas, susitarti ir šių susitarimų laikytis. Išlikome per amžius ir ne kartą įrodėme – esame stiprūs, atsparūs ir mokame susitelkti bendriems tikslams.

Edita Sabalionytė

„Lietuva 2050“ bendrakūrėja
Nacionalinė kūrybinių ir kultūrinių
industrijų asociacija

„Lietuvos valstybės vizija neatsiejama nuo kultūros ir kūrybinio matmens. Kūrybinio ir kultūros sektoriaus vaidmuo globaliame pasaulyje tik didės, tai turime įvertinti ir nacionaliniu lygiu, jeigu norime būti pasirengę ateities iššūkiams ir galimybėms.“

Kultūra – šios vizijos pagrindas

Mūsų paveldas, tautos atmintis, menas, kasdienybės kultūra yra tai, kas valstybės ir visuomenės praeitį, dabartį ir ateitį mums leidžia matyti kaip savą. Kultūra padeda valstybei klestėti ir išlikti – atveria kolektyvinę vaizduotę, padeda rasti sprendimus netgi kebliausiose situacijose ir formuoja svarbiausias mūsų, kaip atviros visuomenės, vertybes bei tapatybę. Lietuvos kasdienybės kultūra grindžiama pasitikėjimu, susitarimu, pagarba žmonių įvairovei ir vienas kito priėmimu. Lietuva taip pat yra daugiakultūre šalis.

Kultūra

– valstybės nepriklausomybės įrodymas ir išlikimo bei klestėjimo pagrindas. Tai mūsų tapatybės šaknys, istorinės atminties gelmė ir ateities idėjų variklis, tai buria visuomenę bendrystei ir moko atvirumo;

– ne vien menas, tai ir kalba, istorija, vertybės, žinios bei technologijos. Čia slypi raktas į iššūkių sprendimus ir veriasi naujos galimybės. Svarbu jas priimti, dėl jų sutarti ir sumaniai pasitelkti, konstruojant ateitį;

– formuoja stiprią bendruomenę ir valstybės atsparumą, todėl turime ją puoselėti kasdienybėje ir ieškoti patrauklių šiuolaikiškų kultūros pažinimo formų. Tai padės geriau suprasti savo, kaip visuomenės ir šalies, išskirtinumus bei pažadins smalsumą pažinti mus supantį pasaulį ir rasti naujų įkvėpimo šaltinių, keliaujant į 2050-ųjų Lietuvą.

Užtikrinti kultūrai galimybę klestėti – šios vizijos įgyvendinimo sąlyga, padėsianti išlaisvinti kūrybines visuomenės galias ir judėti naujos gyvenimo kokybės link.

Lina Paškevičiūtė

„Lietuva 2050“ bendrakūrėja
Aplinkosaugos koalicija

„Vizijoje Lietuva atsigręžia į gamtą, į žaliajį kursą, peržiūri savo santykį su gamta. Į ją nežiūrima tik kaip į resursą, norime tausoti gamtą ateities kartoms.“

Pamatiniai principai

Lietuvos ateitį apibrėžia valstybės vystymosi kryptys – strateginės ambicijos. Jas įgyvendinsime, jei žengsime numatyta kryptimi ir laikysimės pamatinių principų. Pamatiniai principai – valstybei visose politikos srityse aktualūs klausimai. Tinkamai spręsti šiuos klausimus – būtina valstybės pažangos sąlyga.

Gamtinės aplinkos tausojimo principas.

Remdamiesi šiuo principu, skatinsime tausojančių žmogaus santykį su gamta ir puoselėsime ją ateities kartoms. Šis principas apima ne vien poveikio klimatui neutralumą ir atsparumą neigiamiems klimato kaitos pokyčiams, bet ir biologinės įvairovės saugojimą. Žaliojo perėjimo darbotvarkė ir Jungtinių Tautų patvirtinti darnaus vystymosi tikslai apima visas valstybės sritis, ir tam reikia intensyvaus tarpinstitucinio bendradarbiavimo. Taip pat būtina sutelkti valstybės institucijų, privataus sektoriaus ir pilietinės visuomenės pastangas.

Technologijų ir inovacijų plėtros principas.

Vadovaudamiesi šiuo principu, atsakingai planuosime su technologijų plėtra susijusius valstybės procesus. Šis principas apjungia aukštųjų technologijų plėtrą ir socialinių inovacijų taikymą, siekiant spręsti visuomenei kylančius iššūkius. Technologijų plėtrą turime suprasti plačiai – tai nėra vien ekonomikos augimo variklis ar paskiros valstybinių paslaugų skaitmenizavimo iniciatyvos, technologijos aktualios ir švietimo ar socialinės politikos plėtrai. Šis principas taip pat nurodo, kaip svarbu valdyti rizikas, susijusias su technologine kaita.

Dominykas Baškys

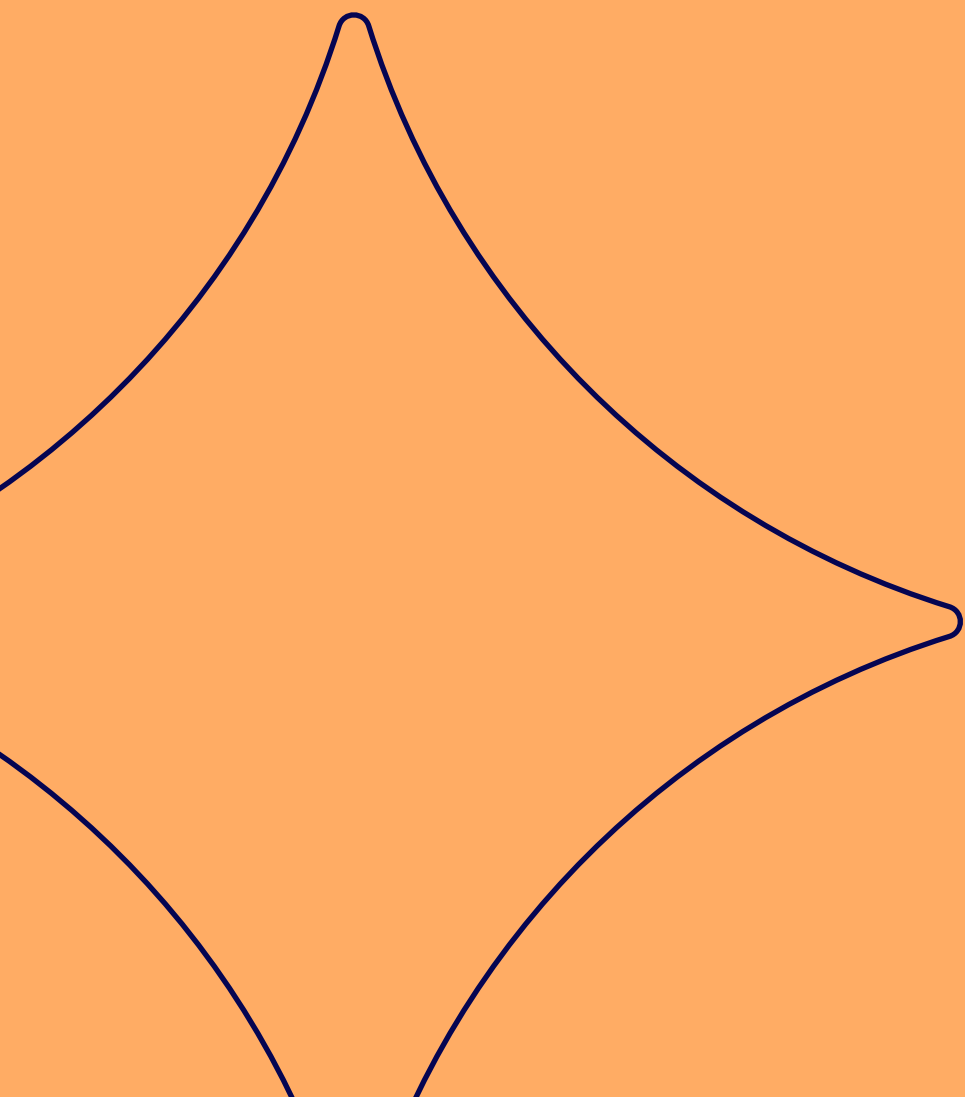
„Lietuva 2050“ teksto lengvai
suprantama kalba vertintojas
Pal. J. Matulaičio socialinis centras,
„Atvira bendruomenė“

„Norėčiau, kad Lietuvoje po 30 metų
būtų mažiau šiukšlių, daugiau daktarų ir
daugiau slaugytojų. 2050-ųjų Lietuvoje
gyvens įvairių tautybių žmonės ir čia bus
labai gera gyventi.“

Strateginės ambicijos ir žingsniai į ateitį

1

Piliečių kuriama demokratija:
patikima, atvira, telkianti

2

Ateičiai pasirengęs, atsparus
ir laisvas žmogus, gyvenantis
bendruomenėje, kuriai rūpi

3

Lietuvos verslas, mokslas ir
menas tvariai kuria aukštą
vertę Lietuvai ir pasauliui

4

Atspari valstybė, konstruktyvi
ir įtakinga globalios politikos
veikėja

5

Sujungta šalis, darni ir
subalansuota plėtra

1

Piliečių kuriama
demokratija:
patikima, atvira,
telkianti

Karina Firkavičiūtė

Lietuvos karaimų
kultūros draugija

„Daugiakultūriškumas – tai galimybė žymiai geriau pažinti save ir kitus, plėsti savo horizontus, dvasiškai tobulėti ir turtėti. Jis kuo toliau, tuo labiau darosi svarbus ir, žinoma, aktualus Lietuvai 2050-aisiais – kuo labiau atversime savo akis ir protus, kuo daugiau sužinosime apie kitas kultūras, jas suvoksime ir per tai prisijaukinsime, tuo stipresni patys būsime.“

Lietuvos valstybės ateities variklis – pasitikėjimu grįstas visuomenės ir valdžios institucijų dialogas. Tai įsitraukę ir kūrybingi piliečiai ir atviros politikos formuotojai, kurie dėmesingai reaguoja į pokyčius.

Pasitikėjimo link.

Trys valstybės valdymo pokyčių sritys:

- ◇ **Strategiškas, lankstus ir efektyvus valdymas.**
Ateities Lietuvos institucijų stiprybė – tinkami valstybės vystymosi prioritetai ir greitas reagavimas į vietos ir globalius pokyčius.
- ◇ **Atvirumas, skaidrumas ir pagarba įvairovei.**
Valdžia pasitiki žmonėmis – politiniai sprendimai priimami kartu. Žmogaus teisių principai integruoti į sprendimų priėmimą.
- ◇ **Stipri kultūra.**
Tai geresnio gyvenimo, tarpusavio dialogo, bendruomenių klestėjimo ir šalies tapatybės permąstymo pagrindas.

Žingsniai į 2050-ųjų Lietuvą

Strategiškas, lankstus ir efektyvus valdymas

- ◇ **Valdymo ir atskaitomybės stiprinimas.**
Šalyje veiks tvirtas ir efektyvus valstybės institucijų atskaitomybės modelis. Naują svorį įgaus partnerystės su nevyriausybiniais ir privačiais sektoriais bei bendruomenėmis.
- ◇ **Valdžios ir mokslo bendradarbiavimas.**
Tikslas – glaudus viešojo sektoriaus ir mokslinių tyrimų institucijų bei analitinių ir tyrimų centrų bendradarbiavimas. Šalyje rasis daugiau erdvės bandomiesiems projektams, eksperimentams.
- ◇ **Viešojo sektoriaus lankstumas.**
Viešasis sektoriaus geriau prisitaikys prie kintančių aplinkybių.
- ◇ **Teisingumo sistemos tobulinimas.**
Patikimai, veiksmingai ir nepriklausomai nuo politinės darbotvarkės veikiančių teismų rankose – teisės viršenybė ir žmogaus teisių užtikrinimas.
- ◇ **Aktyvi e. valstybė.**
Plėtosime vartotojui draugišką IT sektorių, kūrybiškai ir etiškai taikysime technologijų naujoves, užtikrinsime jų pritaikymą žmonėms su individualiais poreikiais.
- ◇ **Stipri valstybės tarnyba.**
Užtikrinsime profesionalią, konkurencingą ir patrauklią valstybės tarnybą. Tai formuos kitokią viešojo sektoriaus kultūrą – kūrybingą, skatinančią ieškoti naujų galimybių ir veiksmingesnių sprendimų paiešką, skirtą žmogui.
- ◇ **Saugumo užtikrinimas ir krizių valdymas.**
Lietuva stiprins gebėjimus numatyti ir valdyti krizes ir ekstremalias situacijas, atremti hibridines atakas, organizuoti visuotinę valstybės gynybą.

Atvirumas, skaidrumas ir pagarba įvairovei

- ◇ **Veiksminga ir atvira viešoji komunikacija.**
Visuomenę pasieks profesionali, duomenimis paremta viešoji informacija.
- ◇ **Aktyvus piliečių įsitraukimas.**
Lietuva sudarys lygias galimybes šalyje ir svetur gyvenantiems piliečiams drauge priimti sprendimus, skatins piliečių iniciatyvas.
- ◇ **Didesnė visuomenės įvairovė.**
Šalyje ugdytume pagarbą visuomenės įvairovei.

Kultūros ir bendruomenių stiprinimas

- ◇ **Bendruomenių kūrimasis.**
Šalyje bursis ir augs stiprios bendruomenės. Jų nariai kritiškai vertins viešąjį gyvenimą ir daugiau laiko skirs kultūrinei veiklai.
- ◇ **Pilietinio sąmoningumo puoselėjimas.**
Vienas iš ateities švietimo tikslų – ugdyti norą sieti save su Lietuva ir ją kurti.
- ◇ **Istorinės atminties išsaugojimas.**
Piliečiai bus smalsūs pažinti Lietuvos istorinį ir kultūrinį paveldą. Tai – svarbi ateities visuomenės tapatybės dalis.
- ◇ **Auganti kultūros politika.**
Žmonės turės daugiau galimybių kurti, tyrinėti ir įsitraukti į kultūrinį gyvenimą.
- ◇ **Kultūra – strateginis valstybės išteklius.**
Ilgalaikės kultūros politikos programos veiks išvien su socialinės, švietimo ir ekonominės politikos programomis.
- ◇ **Atskirties mažinimas.**
Imsimės priemonių, kad šalyje mažėtų teritorinė ir kultūrinė atskirtis.

Dalė Velentukevičienė

Piliečių tarybos dalyvė

„Noriu būti pilietiška ir atsakinga, todėl svarbu imti ir nuveikti kažką konstruktyvaus vardan Lietuvos. Dalyvavimas Piliečių taryboje buvo prasmingas, jaučiau, kad mano Lietuvos ateities vizija buvo išgirsta.“

2050-ųjų Lietuvoje

Svarbiausi šalies sprendimai formuojami atvirai diskutuojant piliečiams ir valdžios institucijoms. Diskusijose gimsta tarpusavio pasitikėjimas, o inovatyvios idėjos veda į strateginius valstybės sprendimus. Pasitikėjimą stiprina institucijų lankstumas, operatyvumas, gebėjimas reaguoti į pokyčius ir ištesėti pažadai visuomenei. Darbas valstybei – prestižinis, jame nestinga kūrybos ir laisvės priimti inovatyvius sprendimus.

Lengvai prieinama komunikacija kiekvienam šalies piliečiui padeda greičiau ir paprasčiau įsitraukti į valstybės valdymą. Įsiklausoma į kiekvieną, nepaisant jo amžiaus, lyties, gyvenamosios vietos, socialinės padėties, fizinių galimybių, etninės priklausomybės ir kitų asmens tapatybės bruožų. Socialinę atskirtį ir institucijų bei visuomenės atotrūkį padeda mažinti kultūrinis visuomenės raštingumas – tai gero gyvenimo sąlyga ir demokratinių vertybių puoselėjimo garantas ateities Lietuvoje.

Lietuvoje įveiktos visuomenę skaldančios diskriminacijos, nelygybės ir smurto apraiškos. Šalies visuomenė – įtrauki, gebanti gyventi įvairovėje ir mokytis iš skirtumų.

2050-aisiais dauguma Lietuvos piliečių jaučiasi savo valstybės šeimininkais, buriasi į bendruomenes, nevyriausybines organizacijas, aktyviai dalyvauja rinkimuose ir noriai formuoja savo šalies gyvenimą.

2

Ateičiai pasirengęs,
atsparus ir laisvas
žmogus, gyvenantis
bendruomenėje,
kuriai rūpi

Judita Akromienė

„Lietuva 2050“ bendrakūrėja
Nacionalinis švietimo NVO tinklas

„Ugdymo ir švietimo įstaiga nėra tik pastatas – tai įtraukimas, dalyvavimas skirtingų profesionalų, glaudus bendradarbiavimas. Švietimas turi nuolat kisti ir prisitaikyti prie kintančios aplinkos.“

Ateities Lietuvos centre – laisvas, atsakingas ir kūrybingas žmogus. Tai visapusiškai išsilavinusių žmonių bendruomenė, atvira naujovėms ir esant reikalui gebanti pasirūpinti visais – kiekvienu žmogumi, šeimomis, atvykstančiais ir grįžtančiais. Tai valstybė, kurioje puoselėjame tvirtą lygiomis galimybėmis grįstą socialinio saugumo tinklą, atvirą kiekvienam čia gyvenančiajam.

Ateičiai pasirengęs žmogus.

Trys žmogaus gerovės vystymo sritys:

- ◇ **Prasmingam gyvenimui pasirengęs žmogus.** Akademiniis švietimas ir neformalus ugdymas įkvėps įvairiapusę, išsilavinusią ir nuolat besimokančią asmenybę. Atsparus ateities pilietis turės sveiką savivertę ir empatiškai veiks bendruomenėje.
- ◇ **Sąlygų saugiam ir sveikam gyvenimui užtikrinimas.** Viešosios paslaugos, socialinis saugumas, kokybiška sveikatos apsauga ir švietimas bus lengvai prieinami kiekvienam žmogui.
- ◇ **Demografinio atsparumo ir kartų solidarumo didinimas.** Ateities Lietuvoje bus palanku kurti šeimą ir auginti vaikus. Šalies vyresnieji ilgiau mėgausis savarankišku gyvenimu. Išmintinga migracijos ir integracijos politika leis atvykstantiesiems tapti visaverčiais Lietuvos gyventojais.

Neringa Čiakienė

„Lietuva 2050“ bendrakūrėja
Pagalbos onkologiniams ligoniams asociacija

„Vizijoje atspindi, kad žmogus turi galimybę gyventi sveikoje, mažiau užterštoje aplinkoje, padedančioje atsipalaiduoti. Svarbu, kad gydymas būtų teikiamas ne pagal tai, ką mes Lietuvoje galime leisti, o pagal tai, ką šiuo metu mokslas gali mums suteikti.“

Aistė Adomavičienė

„Lietuva 2050“ bendrakūrėja
Nacionalinis skurdo mažinimo
organizacijų tinklas

„Kaip valstybė mes turime turėti svajonę –
kad sunkiai gyvenančių žmonių būtų mažiau,
kad visi galėtų gyventi oriai bei neštų savo
indėlį į visuomenės gyvenimą.“

Žingsniai į 2050-ųjų Lietuvą

Ateičiai ir prasmingam gyvenimui pasirengusio asmens ugdymas

- ◇ **Švietimo sistemos transformacija.**
Tinkamas švietimo finansavimas ir pažangus teisinis reguliavimas leis atnaujinti mokymo metodus ir plačiai diegti pasiteisinusias praktikas.
- ◇ **Ikimokyklinio ugdymo kokybė.**
Jauniausius šalies piliečius lavinsime taip, kad užtikrintume lygiaverčius kokybės standartus visose ikimokyklinio ugdymo įstaigose. Laiku pastebėsime vaikų su individualiais poreikiais reikmes ir būsimė tam dėmesingi.
- ◇ **Mokytojų bendruomenės ugdymas.**
Ateities Lietuva investuos į mokytojų rengimą ir nuolatinį mokymąsi. Mokytojais noriai taps įvairių profesijų ir įvairios patirties žmonės. Mokytojai – švietimo sistemos bendrakūrėjai.
- ◇ **Ateičiai pasirengusių, kūrybingų, demokratines vertybes išpažįstančių asmenybių ugdymas.**
Nuo mažens ugdysime žmogaus kritinį mąstymą, kūrybines kompetencijas, psichologinį atsparumą, sveikos gyvensenos įgūdžius, taip pat suteiksime reikalingų žinių apie pasaulį.
- ◇ **Individualizuojamas patyriminis ugdymas.**
Nauji švietimo metodai ir modernios technologijos padės optimizuoti mokymosi procesą ir leis mokytis pagal savo tempą ir gebėjimus.
- ◇ **Konkurencinga Lietuvos aukštojo mokslo sistema.**
Aukštojo mokslo proveržį skatins sistemos tarpdiscipliniškumas ir lankstumas.
- ◇ **Mokymasis visą gyvenimą.**
Kiekvienam gyventojui lengvai prieinamas formalus ir neformalus švietimas skatins smalsumą ir leis pasirinkti priimtinausią mokymosi visą gyvenimą kelią.

Sąlygų saugiam ir sveikam gyvenimui užtikrinimas

- ◇ **Gyventojų sveikatos stiprinimas.**
Visuomenė mokysis geriau pažinti savo sveikatos poreikius. Mažės jaunų ir vidutinio amžiaus žmonių mirtingumas nuo ligų ir išorinių priežasčių.
- ◇ **Efektyvi sveikatos apsaugos sistema.**
Dėmesio centre – žmogus. Svarbiausi proveržio įrankiai – finansavimo peržiūra, veiksmingas išteklių panaudojimas, valdymo pokyčiai ir sistemos darbuotojų profesionalumas.
- ◇ **Kokybiškos viešosios paslaugos.**
Gyventojai naudojami individualizuotomis paslaugomis, kurios atitinka jų poreikius.
- ◇ **Sveikatos ir socialinės apsaugos sistemų vientisumas.**
Ateities Lietuvoje sėkmingai veiks vientisa sveikatos ir socialinės apsaugos sistema.
- ◇ **Sektorių dialogas.**
Viešojo sektoriaus įstaigos glaudžiai bendradarbiaus su NVO ir kitais viešųjų paslaugų tiekėjais.

Demografinio atsparumo ir kartų solidarumo didinimas

- ◇ **Efektyvi demografinė politika.**
Demografiniai klausimai bus sprendžiami ir koordinuojami Vyriausybės lygiu.
- ◇ **Daugiau dėmesio šeimoms.**
Lietuvoje bus visiems palanku kurti šeimas ir auginti vaikus.
- ◇ **Atkurta demografinė pusiausvyrė.**
Išmintinga ir efektyvi demografijos bei migracijos politika padės sustabdyti gyventojų skaičiaus mažėjimą. Atvykusieji greičiau ir lengviau integruosis. Lietuvoje bus laukiami ir norintys su Lietuva tapatintis ir jos gerovę kurti imigrantai, ir sugrįžtantys piliečiai.
- ◇ **Šalies vyresniųjų užimtumas.**
Vyresnio amžiaus gyventojai noriai ilgiau išliks darbo rinkoje. Patogios viešosios paslaugos padės savarankiškai planuoti savo gyvenimą.

2050-ųjų Lietuvoje

Valstybę kuria išsilavinusi, atvira ir alkana mokytis visą gyvenimą visuomenė: plačiai dailomasi į akademinio švietimo atveriamas žinias ir neformaliojo ugdymo kuriamas galimybes. Mokykla skatina eksperimentuoti, kurti ir kritiškai mąstyti – tai aktyvių ir atsakingų mokinių bei motyvuotų ir inovatyviai mąstančių mokytojų bendruomenė. Ji veikia tarsi mažas visuomenės modelis, kuriame visi gali jaustis vienodai svarbūs ir girdimi, vyrauja bendradarbiavimo ir pagarbos įvairovei kultūra, netoleruojama diskriminacija. Aukštasis mokslas – konkurencingas ir kokybiškas, skatinantis mokytis visą gyvenimą.

Smalsi, savarankiška ir pilietiška asmenybė – stipraus šalies socialinio tinklo pagrindas. Socialinį saugumą kuria personalizuota socialinės, finansinės ir sveikatos, įskaitant psichologinę pagalbą, sistema. Saugūs piliečiai buriasi į aktyvias bendruomenes ir drąsiai kuria savo ateitį Lietuvoje. Šalyje puoselėjame mokslu pagrįstą šeimos politiką. Ateityje ji apima visas šeimų formas, skatina lyčių lygybę šeimoje. Ateities Lietuvoje lengva derinti vaikų priežiūrą ir karjerą.

Šalies gyventojai rūpinasi savo sveikata, todėl Lietuvos vyresnieji – ilgaamžiai, veiklūs, noriai lieka darbo rinkoje ir savarankiškai planuoja savo gyvenimą. Lietuvoje laukiami norintys jai įsipareigoti atvykstantieji ir sugrįžtantieji – tai impulsas ekonomikos augimui ir kultūrinei įvairovei. Pabėgėliams teikiama reikiama pagalba. Dėl nuoseklios socialinės politikos Lietuva 2050 m. tampa valstybe, kurioje žmonės ne tik savarankiški ir laisvi, bet ir saugūs – jie žino, kad neliks vieni, jei susidurs su sunkumais.

3

Lietuvos verklas,
mokslas ir menas
tvariai kuria aukštą
vertę Lietuvai ir
pasauliui

Paulius Vaitiekus

„Lietuva 2050“ bendrakūrėjas
Lietuvos studentų sąjunga

„Svajoti visada gera, ypač, kai gali svajoti kolektyviškai su žmonėmis iš skirtingų sektorių, organizacijų, disciplinų. Drauge svarstėme, kas bus ateityje, kur link mes visi norime eiti.“

Ateities Lietuvos ekonomikos priekyje – kuriantys žmonės. Visuomenės žinios ir įgūdžiai tampa valstybei ir pasauliui reikalingomis inovacijomis, produktais bei paslaugomis. Novatoriškos idėjos ir iniciatyvumas padeda lengviau pasirinkti, įveikiant vietos ir pasaulinius iššūkius – tai šalies konkurencingumo variklis.

Konkurencinga ir kurianti ateitis.

Trys ekonominės politikos pokyčių sritys:

- ◇ **Aukštos vertės kūrėja.**
Ateities Lietuva kurs inovacijas ir produktus, kurių geis pasaulio rinka.
- ◇ **Socialiai ir ekologiškai tvari ekonomika.**
Paisoma valstybės, visuomenės ir planetos galimybių. Mokomės tausoti tiek gamtą, tiek žmogų.
- ◇ **Erdvė profesijų, karjerų ir talentų įvairovei.**
Ateities Lietuvoje kiekvienas žmogus gali atrasti ir įgyvendinti savo galimybes.

Žingsniai į 2050-ųjų Lietuvą

Inovacijų kūrimas ir įsitvirtinimas aukštos vertės pasaulio rinkose

- ◇ **Mokslo, inovacijų ir įgūdžių ugdymo ekosistemų efektyvumas.**
Nuolat kintančiame pasaulyje greitai prisitaikysime prie naujų socialinių ir ekonominių poreikių.
- ◇ **Tarptautinis konkurencingumas.**
Aukštojo mokslo ir tyrimų centrų sistema veiks išvien.
- ◇ **Drąsus eksperimentavimas ir inovacijos.**
Atvirumas, kūrybiškumas ir tinkami strateginiai prioritetai padės Lietuvai tapti regiono inovacijų lydere.
- ◇ **Strategiški ekonominiai valstybės sprendimai.**
Strategiškai naudodami šalies išteklius, plėtosime didžiausią potencialą turinčius ekonomikos sektorius.
- ◇ **Užsienio investicijų didėjimas.**
Lietuva – patraukliausias pasirinkimas regione aukštą pridėtinę vertę kuriančiam tarptautiniam verslui.
- ◇ **Atvirumas visuotiniams pokyčiams.**
Verslas, mokslas ir valstybės institucijos greitai reaguos į visuotinius pokyčius ir išnaudos jų atveriamas galimybes.
- ◇ **Mokslo ir verslo bendradarbiavimas.**
Atviras ir sklandus privataus sektoriaus bei mokslo centrų dialogas taps verslo ir inovacijų plėtros pagrindu.
- ◇ **Lietuvos ir pasaulio talentų pritraukimas.**
Patraukli šalies socialinė ir ekonominė aplinka įkvėps plėtoti profesinę veiklą, kurti verslą ir šeimą, gyventi įdomų bei turiningą gyvenimą.
- ◇ **Lanksti migracijos ir integracijos politika.**
Lietuva išmintingai atvers galimybes aukštos kvalifikacijos darbuotojams.

Atsakinga, socialiai ir ekologiškai tvari ekonomikos plėtra

- ◇ **Socialiai teisinga mokesčių sistema.**
Tikslas, valdant socialinę nelygybę, – atsakingai suplanuotas valstybės biudžetas ir į plačią mokestinę bazę orientuota mokesčių sistema.
- ◇ **Pensijų sistemos pokyčiai.**
Palankios ekonominės ir socialinės sąlygos skatins ilgiau išlikti darbo rinkoje, o išėjusiems į pensiją užtikrinsime glaudesnį ryšį tarp pensinių pajamų ir socialinių įmokų viso žmogaus gyvenimo ciklo metu.
- ◇ **Atsakingas vartojimas.**
Įvairių paskatų dėka tausosime išteklius ir įtvirtinsime žaliosios energijos pasiūlą bei naudojimą.
- ◇ **Ekologinis tvarumas.**
Tai – neatsiejamas ateities verslo, pramonės ir infrastruktūros vystymosi pagrindas.
- ◇ **Atsakingas žemės ūkis ir maisto gamyba.**
Daugiau dėmesio skirsime ekosistemų atkūrimui, bus užtikrintas gyventojų apsirūpinimas maistu.
- ◇ **Sidabrinės ekonomikos plėtra.**
Palanki teisėkūra sukurs vyresniųjų veiklos pagrindus.

Talentų, karjerų ir profesijų įvairovė

- ◇ **Tvarūs socialinio verslo, meno ir kūrybinių industrijų sektoriai.**
Veikti šiuose sektoriuose motyvuos palankus teisinis reguliavimas, verslo skatinimo priemonės, reikiamų įgūdžių pasiūla.
- ◇ **Darbo rinkos politikos pokyčiai.**
Ateityje darbo rinką formuos socialinės inovacijos ir individualizuotos paslaugos.
- ◇ **Svarbus kiekvienas pilietis.**
Visi norintieji galės realizuoti savo galimybes. Kiekvienas žmogus – vertingas visuomenės gerovės kūrėjas.

2050-ųjų Lietuvoje

Ateities Lietuvos verslas gerai atpažįstamas pasaulio rinkos žemėlapyje. Konkurencingą, inovatyvią ir socialiai atsakingą verslo aplinką formuoja kūrybiški profesionalai. Lietuva ne tik ugdo išsilavinusius ir kritiškai mąstančius šalies kūrėjus, bet ir pritraukia užsienio talentus. Mokame eksportuoti ne vien produktus, bet ir žinias bei šalies meno kūrėjų darbus. Palanki teisinė ir mokestinė bazė pritraukia ir didina vietos bei užsienio kapitalą.

Mokslo ir inovacijų ekosistemos stiprybė – bendradarbiavimas. Žinias ir įgūdžius sujungia valstybė, verslo, mokslo ir meno bendruomenės. Bendradarbiaujant gimsta pasauliui aktualūs produktai ir paslaugos, o Lietuvos mokslas tampa patikimu partneriu stipriausiems pasaulio universitetams bei korporacijoms.

Lietuvos verslas ir visuomenė tausoja savo šalies ir planetos aplinką – atsakingai naudojame išteklius ir sėkmingai plėtojame žiedinę ekonomiką. Atsakingai planuojama darbo rinkos veikla ir augimas. Žmonės mokosi ir tobulina įgūdžius visą gyvenimą, ilgiau lieka darbo rinkoje, plėtojama sidabrinė ekonomika. Sumanus valstybės biudžetas ir jautri socialinės apsaugos politika mažina pajamų nelygybę bei skurdo riziką ir taip kuria stiprios visuomenės pamatą.

4

**Atspari valstybė,
konstruktyvi ir
įtakinga globalios
politikos veikėja**

Marija Saraite

„Lietuva 2050“ bendrakūrėja
Global Lithuanian leaders

„Atvirumu galime pasiekti, kad diaspora vis labiau įsitrauks į valstybės kūrimą, daugės grįžtančiųjų ir talentų, keliaujančių pasisemti tarptautinės patirties ir garsinti Lietuvos vardo pasaulyje.“

Ateities Lietuva – ne tik tarptautinės politikos dalyvė, bet ir formuotoja, kurios balsas tvirtas ir aiškiai girdimas. Greitai reaguojama į globalius klimato, technologijų ir demografinius iššūkius – mokomės atsparumo ir jo įgyjame. Tai strateginis tarptautinės politikos formavimo pratimas, kuriame dalyvauja ne tik institucijos, bet ir piliečiai – kiekvienas jaučiasi atsakingas ir pajėgus prisidėti prie globalaus Lietuvos įvaizdžio kūrimo.

Lietuva – stipri pasaulio politikos veikėja.

Trys esminės pokyčių sritys:

- ◇ **Atspari valstybė.**
Ateities Lietuva gebės greitai reaguoti į vietinius bei globalius iššūkius ir juos suvaldyti.
- ◇ **Veržli ir konstruktyvi regiono ir globali politika.**
Globalią ateities darbotvarkę kursime vedami Lietuvos interesų ir bendradarbiaudami su tarptautiniais partneriais – ypač ES ir NATO. Lietuva gebės būti lydere ir įtvirtinti savo poziciją.
- ◇ **Užsienio politikos įtraukumas.**
Lietuvos visuomenė prisideda prie tarptautinių šalies tikslų ir gynybos klausimų planavimo bei įgyvendinimo.

Žingsniai į 2050-ųjų Lietuvą

Veržli ir konstruktyvi užsienio politika

- ◇ **Naujas užsienio politikos formavimo modelis.**
Dažniau ir produktyviau diskutuosime užsienio politikos klausimais. Skirtingos politinės jėgos ir institucijos gebės bendradarbiauti ir įgyvendinti numatytus tikslus.
- ◇ **Stiprinama diplomatinė tarnyba.**
Valstybės interesams atstovaus motyvuoti ir profesionalūs diplomatai. Strateginėse valstybėse partnerėse veiks Lietuvos diplomatinės atstovybės.
- ◇ **Atvira bendradarbiauti Lietuvos užsienio ir saugumo politikos ekosistema.**
Šalies analitiniai centrai plėtos tarptautinį bendradarbiavimą, didės diplomatinio tinklo analitiniai pajėgumai.
- ◇ **Lietuvos reikšmė ES ir NATO.**
Lietuva – aktyvi ir girdima tarptautinių organizacijų narė, o jos strateginiai pasiūlymai didins jų efektyvumą.
- ◇ **Reikšmingas vaidmuo regione.**
Tikslas – stipri ir besiplečianti saugumo ir demokratijos erdvė Lietuvos kaimynystėje.
- ◇ **Bendradarbiavimas Baltijos, Šiaurės ir Vidurio Europos regione.**
Efektyvus ir profesionalus diplomatinis dialogas padės sustiprinti Lietuvos balsą tarptautinėje arenoje.
- ◇ **Dvišalių strateginių partnerystės vystymas.**
Tikslas – nuosekliai ir reguliariai bendradarbiauti su svarbiausiais tarptautiniais partneriais.
- ◇ **Veiksmingas daugiašalis bendradarbiavimas.**
Lietuva – aktyvi svarbiausių visuotinių politikos klausimų formuotoja.
- ◇ **Globali aplinkos apsauga.**
Daug dėmesio skirsime vystomajam bendradarbiavimui, atsižvelgiant į aplinkos ir klimato kaitos klausimus bei Lietuvos interesus.

Valstybės atsparumo stiprinimas

- ◇ **Visuotinė valstybės gynybos koncepcija.**
Lietuvos valstybės gynybos planas – lengvai prieinamas ir aiškiai suprantamas visuomenei. Šalies piliečiai – motyvuoti ir pasirengę ginti valstybę.
- ◇ **Stabili krizių valdymo ir prevencijos sistema.** Parengsime efektyvias energetinio, skaitmeninio, ekonominio, klimato, kosmoso ir epidemiologinio saugumo darbotvarkes.
- ◇ **Didėja priimančiosios šalies pajėgumai.**
Šalies infrastruktūra užtikrins karinį mobilumą. Būsime pasirengę tiekti kritines paslaugas krizių metu, ypač – komunikacijų, transporto, duomenų valdymo ir energetikos srityse.
- ◇ **Visapusiška Lietuvos integracija į Vakarų Europą.**
Tobulinsime ir fizinę, jungiančią Lietuvą su esminiais jos partneriais, susisiekimo infrastruktūrą, ir didinsime Lietuvos įtaką priimant su tuo susijusius sprendimus.
- ◇ **Tvirta nacionalinės gynybos pramonė.**
Lietuvos tikslas – veiksmingas dalyvavimas tarptautinės (ES ir NATO) gynybos pramonėje.
- ◇ **Tarptautinis ekonominis ir diplomatinis bendradarbiavimas.**
Bus orientuojamasi į ekonominio proveržio galimybes Lietuvai ir ekonominio saugumo politiką.
- ◇ **Kibernetinis saugumas.**
Plėtojama nacionalinė kibernetinio saugumo ir gynybos sistema leis Lietuvos valstybei siekti aukšto kibernetinio saugumo lygio ir jį išlaikyti.

Užsienio politikos įtraukumas

- ◇ **Efektyvi tinklinė diplomacija.**
Neformaliai pasitelks individus ir organizacijas, stiprina dialogą su potencialiais tarptautiniais partneriais.
- ◇ **Svarus visuomenės vaidmuo.**
Aktuales užsienio politikos ir saugumo klausimus svarstysime kartu su piliečiais.
- ◇ **Patrauklus šalies tarptautinis įvaizdis.**
Užsieniui patraukliai ir patogiai pristatysime savo šalies istoriją bei kultūrą. Informaciją užsieniečiai lengvai pasieks skaitmeninėje erdvėje.
- ◇ **Patraukli kultūrinė diplomacija.**
Tikslas – Lietuva, kuri stipriai ir strategiškai atstovaus savo kultūrai pasaulyje, sieks platesnio Lietuvos vardo žinomumo, Lietuvos patrauklumo turizmui, verslui, talentams.

2050-ųjų Lietuvoje

Lietuva – aktyvi ir patikima euroatlantinės bendruomenės narė, o ne pasyvi stebėtoja. Atspari visuomenė, pažangi ekonomika, švari gamta ir stipri vertybinė reputacija atveria galimybes vykdyti ambicingą užsienio politiką. Šalies tarptautinės politikos strategija įtvirtina Lietuvos balsą pasaulio arenoje. Stipri tarptautinė pozicija padeda užtikrinti valstybės saugumą ir užsienio partnerių įsipareigojimus Lietuvai.

Atviras institucijų ir visuomenės dialogas bei tarpusavio pasitikėjimas lemia savanorišką piliečių atsakomybę valstybei. Šalis pajėgi strategiškai pasiruošti ir įveikti krizes, o visuomenė pasiryžusi paremti Lietuvą ištikus krizei. Bendradarbiaujant valdžiai, verslui, mokslui ir visuomenei, krizės atveria proveržio galimybių.

Ateities kryptis – demokratinės ir euroatlantinės vertybės. Lietuva vadovaujasi šiomis idėjomis ir konstruktyviai teikia pasiūlymus ES, formuoja regiono darbotvarkę, įkvepia tarptautines partnerystes ir geba joms vadovauti. 2050 m. Lietuva – aiškiai girdima tarptautinio valstybių dialogo dalyvė, kurios idėjos įkvepia didžiuosius globalius žaidėjus, padrąsina augančius ir padeda puoselėti tarptautinę tvarką.

5

Sujungta
šalis, darni ir
subalansuota
plėtra

Agnė Tėvelytė Petronienė

„Lietuva 2050“ bendrakūrėja
Socialinis verslas „Lyderių karta“

„Mano vizija, kad mes matytume
pirmiausia vaiką, o tik paskui – iššūkius, su
kuriais susiduriame. Juk kiekvienas esame
ypatingas.“

Svarbus ateities Lietuvos iššūkis – demografija – gyventojų amžius ir migracija. Norime, kad ateityje žmonės aktyviai ir patogiai gyventų ir kaimo vietovėse, ir didžiuosiuose centruose žmonės. Kiekvienas pilietis, nesvarbu, periferijoje ar didmiestyje kuriantis gyvenimą, gali netrukdomas naudotis kokybiškomis paslaugomis ir mėgautis gamta.

Tolygiai auganti ateities Lietuva. Trys esminės pokyčių sritys:

- ◇ **Subalansuotas ir darnus teritorijų vystymas.** Viešasis ir komercines paslaugas lengvai ir greitai pasieksime visoje šalyje.
- ◇ **Sugyvenimas su gamta.** Ateities žmogaus ir valstybės pamatas – saikingas ir subalansuotas gyvenimas.
- ◇ **Geras susisiekimas šalies viduje ir su pasauliu.** Mobilumas skatina veikti, dalyvauti valstybės gyvenime, atrasti. Susisiekimo infrastruktūra užtikrins valstybės saugumą ir ekonominį konkurencingumą.

Žingsniai į 2050-ųjų Lietuvą

Subalansuotas ir darnus teritorijos vystymas

- ◇ **Kritinės infrastruktūros kūrimas.** Infrastruktūrą atnaujinsime ir pritaikysime įvairių poreikių visuomenės nariams.
- ◇ **Atsakinga kompleksinė plėtra.** Tikslas – ateities Lietuvos plėtra, atsakinga ir jautri regiono demografinėms prognozėms, gamtai, kultūros paveldui, grįsta universaliu dizainu ir kūrybinės vietokūros principais.
- ◇ **Savivaldybių ir regionų bendradarbiavimas.** Lengviau prieinamos ir geriau valdomos viešosios paslaugos.
- ◇ **Kompleksinės viešosios paslaugos.** Prieinamumą gerins nevyriausybinų organizacijų, bendruomenių, valdžios ir privataus sektoriaus bendradarbiavimas.
- ◇ **Tvari daugiabučių renovacija.** Sparčiau modernizuosime, renovuosime ir likviduosime energetiškai neefektyvius daugiabučius, bus plėtojamas tvarus medžiagų naudojimas.
- ◇ **Atsakingi urbanistiniai sprendimai.** Planuojant kraštovaizdį ir plėtrą, daug dėmesio skirsime žaliosioms zonoms kurti ir išsaugoti, taip pat – efektyviam viešajam transportui užtikrinti.

Daumantas Todesas

Daumantas Todesas Lietuvos
Tautinių bendrijų taryba

„Mes esame visų tautų lietuviai, kurie
nori išsaugoti savo tautinį pradą
jaugdami į daugiakultūrę Lietuvą.“

Sugyvenimas su gamta

- ◇ **Gamtos išteklių tausojimas.**
Tikslas – gamtai draugiški sprendimai. Tai aplinkosauginė, socialinė ir ekonominė nauda valstybei. Naudosime daugiau gamtos teikiamų paslaugų.
- ◇ **Nulinės taršos reikalavimų siekis.**
Atsakingai ir sistemiškai vykdysime tarptautinius įsipareigojimus.
- ◇ **Saugomų teritorijų gausa.**
Šalyje rasis daugiau realiai funkcionuojančių ir sujungtų saugomų teritorijų. Orientuosimės į gamtinių procesų, o ne pavienių rūšių išsaugojimą.
- ◇ **Biologinės įvairovės puoselėjimas.**
Puoselėsime ir saugosime gamtą ir rūšis nuo išnykimo.
- ◇ **Klimato kaitos svarba.**
Valstybė atsakingai spręs klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo klausimus.

Geras susisiekimasis šalies viduje ir su pasauliu

- ◇ **Eismo infrastruktūros efektyvumas.**
Susitarsime ir įgyvendinsime ilgalaikį šalies susisiekimo modelį.
- ◇ **Patogus tarptautinis susisiekimasis su ES ir trečiosiomis šalimis.**
Plėtosime išvystytą ir patogią infrastruktūrą.
- ◇ **Infrastruktūros pritaikymas ateities žmogui ir valstybei**
Ateities Lietuvos infrastruktūra atitiks gyvenimo kokybės, turizmo ir verslo skatinimo bei šalies gynybinius poreikius. Bus plėtojamas viešasis transportas, pritaikytas žmonėms, turintiems sveikatos sutrikimų.
- ◇ **Skaitmeninės infrastruktūros plėtra.**
Tikslas – efektyvus modelis, skirtas socialinei, kultūrinei ir ekonominei atskirčiai mažinti.

2050-ųjų Lietuvoje

Valstybės plėtra – darni, atsakinga ir atitinkanti piliečių, bendruomenių bei regionų poreikius. Mokame bendradarbiauti ir susitarti dėl architektūros ir urbanistinių sprendimų. Pramonė pasitraukė iš miestų. Vyrauja dėmesys ekologiškai pusiausvyrai, kultūros paveldui ir kokybiškų viešųjų erdvių puoselėjimui. Vilnius – gerai žinomas konkurencingas urbanistinis centras Europoje.

Šiuolaikinio gyvenimo atributai, viešosios paslaugos ir kiti svarbūs patogumai lengvai pasiekiami ne tik didžiuosiuose centruose, bet ir regionuose. Remdamiesi demografinėmis prognozėmis, išvystėme patogią susisiekimo infrastruktūrą. Tai stiprina miestų, miestelių ir kaimų bendruomenių ryšius. Patogi šalies tarptautinio susisiekimo sistema atveria naujus kelius ir Lietuvos gyventojams, ir atvykstantiesiems.

Aplinkosaugos klausimai – valstybės ir visuomenės prioritetas. Iš naujo atrandame santykį su gamta ir ugdome ekocentrinį, sugyvenimu su gamta grįstą, požiūrį bei atidumą mus supančiai aplinkai. Prieiga prie gamtos padeda žmonėms palaikyti gerą sveikatą, iš naujo atrasti tylą, saiką ir pusiausvyrą. Pritaikėme prie klimato kaitos, saugome biologinę įvairovę. Šalies gamta – Lietuvos konkurencinis pranašumas. Esame viena iš žaliausių Europos zonų, rekreacinis traukos centras, masiname ne tik pailsėti, bet ir gyventi.

Vizijos įgyvendinimas

„Lietuva 2050“ teksto lengvai
suprantama kalba vertintojos
Pal. J. Matulaičio socialinis centras
„Atvira bendruomenė“

Ingrida Olševskytė

„Sunku save įsivaizduoti po 30 metų. Aš nerimauju dėl robotų, labai nenorėčiau, kad robotai mane gydytų, man labiau patinka, kai mane gydo žmonės.“

Lina Bielinytė

„Lengvai suprantamos kalbos reikia, kad visi suprastų ir galėtų mokytis. Man patinka mokytis ir skaityti.“

Vilma Baškytė

„Po 30 metų aš gyvensiu gražiai. Gyvensiu ilgai. Aš būsiu laiminga. Mano sveikata bus gera. Man svarbi Lietuva.“

Lietuvos ateities vizija „Lietuva 2050“ įgyvendinama per Nacionalinį pažangos planą – strategiją su dešimtmečiui nustatomais strateginiais tikslais, uždaviniais ir finansiniu planu. Įgyvendinant Lietuvos ateities viziją svarbus visuomenės ir valstybės institucijų dialogas bei susitelkimas, taip pat atvirumo ir įtraukimo principas. Vadovaujantis šiuo principu, ypatingas dėmesys skiriamas aktyviam visuomenės įtraukimui į ateities vizijos įgyvendinimui aktualių klausimų sprendimą.

Vizijos įgyvendinimą prižiūri Valstybės pažangos taryba. Ji inicijuoja viešąsias diskusijas, analizuoja pasiektą pažangą, reguliariai teikia išvadas, pasiūlymus bei rekomendacijas Seimui ir Vyriausybei bei atvirai komunikuoja su visuomene.

Pagrindinėmis artimiausio dešimtmečio pokyčių iniciatyvomis laikome:

- ◇ viešojo valdymo pertvarką,
- ◇ visuotinės gynybos sukūrimą ir įtvirtinimą,
- ◇ valstybės ekonominio, energetinio ir kibernetinio saugumo ir atsparumo užtikrinimą.

Taip pat per visą laikotarpį iki 2050-ųjų įgyvendinama integrali šalies gyventojų skaičiaus mažėjimą stabdanti demografijos ir klimato neutralumo politikos.

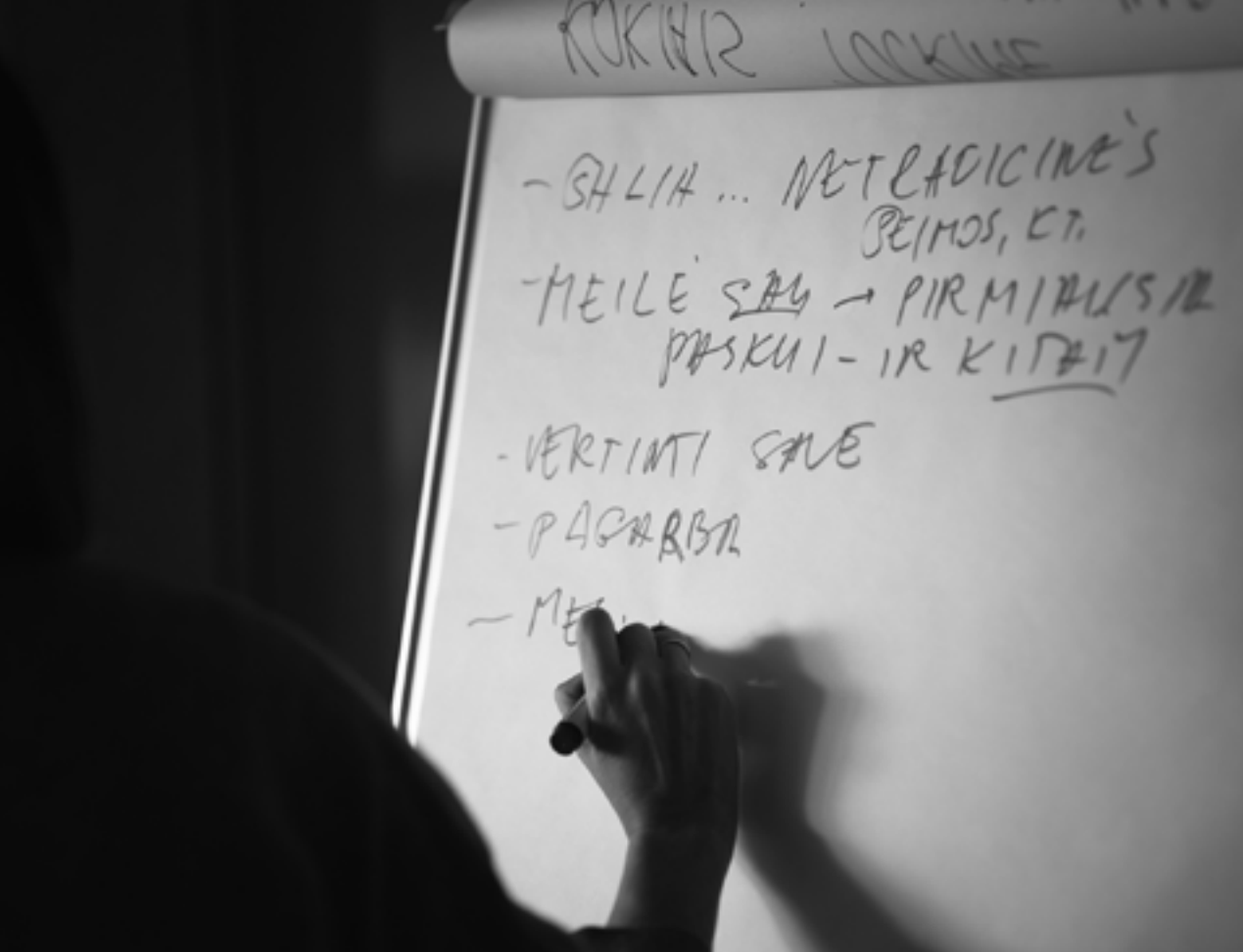
Kartu turi būti pradėta formuoti konkurencinga mokslo ir inovacijų sistema, įgyvendinama socialiai atsakingos ir ekologiškai tvarios ekonomikos plėtra, vykdoma subalansuota ir tvari teritorinė plėtra.

Šiuos pokyčius valstybėje įgalina kokybiškas švietimas, tvirti demokratijos principai ir kultūra – mūsų stiprybės ir nuolatinio atsinaujinimo šaltinis bei pokyčius kuriančio variklio ašis.

Vizijos kūrėjai

Lietuvos ateities vizijos „Lietuva 2050“ kūrimas truko daugiau nei metus: jam pasirinkome ateities įžvalgų metodą ir bendrakūrybos principą.

Vizijos kūrėjai.

„Lietuva 2050“ rengimo procesas buvo atviras ir įtraukus. Valstybės ateities viziją rengė daug bendrakūrėjų – Valstybės pažangos taryba, ekspertai, viešojo sektoriaus, akademinės bendruomenės, švietimo, verslo, kultūros ir kūrybinių industrijų, žmogaus teisių, moksleivių ir studentų organizacijų, socialinės ir sveikatos sričių atstovai bei kiti piliečiai. Aprėpėme kuo platesnį geografinį, institucinį, disciplinų atstovavimą – iš viso prie Lietuvos ateities vizijos kūrimo prisidėjo apie 2 500 žmonių.

Kūrimo etapai.

✧ Pasirengėme.

Atlikome didžiųjų tendencijų analizę. Parengėme keturis galimus Lietuvos ateities scenarijus, organizavome susitikimus su piliečiais projekto „Ekspedicija į 2050-ųjų Lietuvą“ metu.

✧ Rinkome idėjas.

Vyko teminės diskusijos su ekspertais, susitikimai su bendrakūrėjais – organizacijomis, išreiškusiomis norą prisidėti prie „Lietuva 2050“ kūrimo. Organizavome visuomenės atstovus subūrusią Piliečių tarybą. Pasiūlymus teikė Lietuvos savivaldybės. Vyko svarbiausių reikalingų iniciatyvų, ateities žingsnių, rengimo dirbtuvės.

✧ Kūrėme ateities viziją.

Rėmėmės 383 piliečių strateginių ambicijų pasiūlymais ir ekspertų įžvalgomis ir parengėme pradinį „Lietuva 2050“ projektą. Galutinis vizijos rengimo etapas prasidėjo 2022 metų pabaigoje, kai pristatėme pirminį „Lietuva 2050“ projektą ir konsultavomės su vizijos kūrėjais ir piliečiais. 2023 m. balandį Lietuvos ateities vizija pristatyta Valstybės pažangos tarybai, vėliau, gavus Vyriausybės pritarimą, ji pateikta Seimui.

Sigrfus

Jan Peterson

Don't
forget
to
bring
your
name
tag

Lietuva 2050

LIETUVOS
RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖ

Strata

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SEIMAS

Vilniaus
universitetas

Valstybės ateities vizija
Lietuva 2050

Dizaineris
Tadas Karpavičius

Nuotraukos
Artūras Morozovas (1-90)
Agnė Rita Kučinskaitė (89, 97)
Artūr Nikogosian (94, 98, 100)

Lietuvos ateities viziją „Lietuva 2050“ kūrė tūkstančiai žmonių, tačiau Lietuvos ateities sėkmės bendrakūrėjas yra ir bus kiekvienas iš mūsų. Žengti šiuo nepažintu keliu kartu lengviau, nes bendrą tikslą – kelionę į ateities Lietuvą – valstybę, kurioje norime gyventi, kurti ir kurią norime išsaugoti.